

Maatschappelijk draagvlak voor biovergisters

DE CASUSSEN COEVORDEN EN FOXHOL

Introductie

Biogas maakt deel uit van de transitie naar duurzame energie, maar is er maatschappelijk draagvlak voor? Het draagvlak voor twee biovergisters in Noord-Nederland is onderzocht: een agrarische biovergister nabij de wijk Klinkenvliet in Coevorden en een industriële biovergister die in Foxhol zou komen.

Resultaten

Er is geen draagvlak in beide plaatsen voor een biovergister. Het inhoudelijke debat over de wenselijkheid van een biovergister is niet tot stand gekomen: Bewoners geven argumenten tegen, maar de verantwoordelijke partijen reageren hier niet inhoudelijk op. Er worden door bewoners veel nadelen en gevaren gezien. Stankoverlast lijkt bepalend te zijn in de mate waarin bewoners een negatieve houding hebben ten opzichte van een bestaande biovergister. Waar geen stankoverlast wordt ervaren, lijken andere mogelijke bezwaren niet te leven.

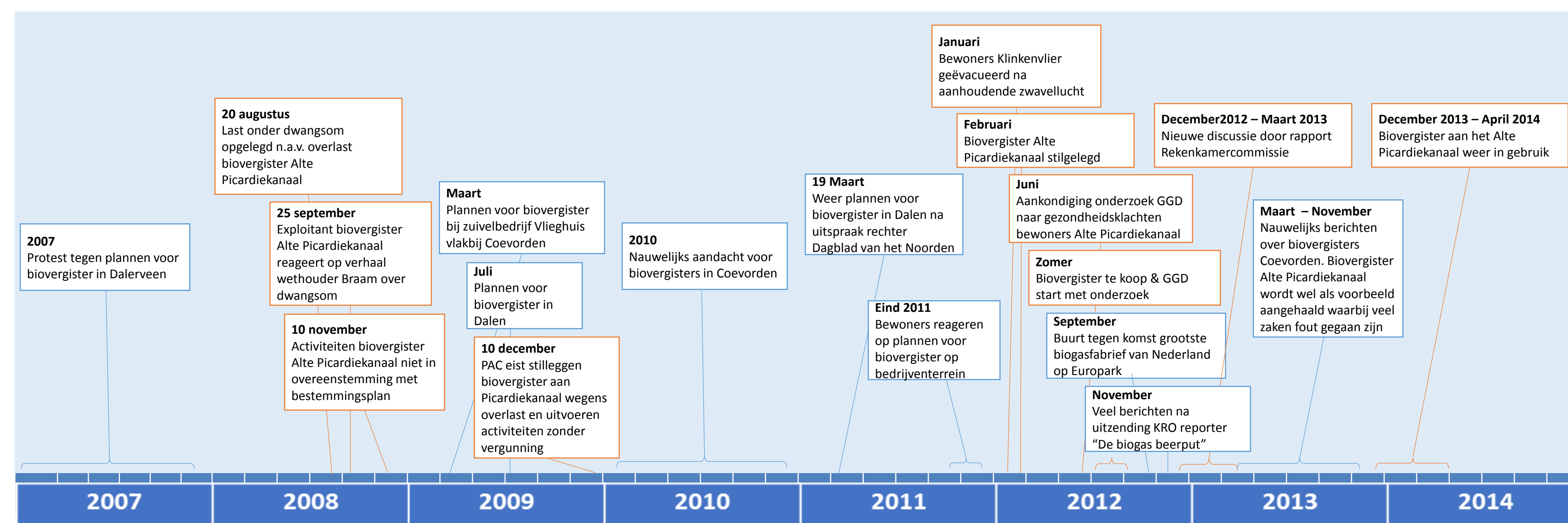
Het onderzoek in Foxhol is vroegtijdig afgebroken door verzet. Dit ondanks dat het ten tijde van het onderzoek al duidelijk was dat de biovergister er niet zou komen.

Methode

Discoursanalyse: patronen in de communicatie

Coevorden Actoren	Patronen	Foxhol Actoren	Patronen
Omwonenden	"We willen geen biovergister" "We hebben geen vertrouwen in de exploitant en de overheid"	Omwonenden Buurtvereniging Actiecomité	"We willen geen biovergister en zullen er alles aan doen om te voorkomen dat er een komt"
Gemeente	"We hebben geen fouten gemaakt" We kunnen niet anders	Gemeente	"Het betreft een provinciale aangelegenheid"
		Provincie	"We kunnen een vergister op deze plek niet voorkomen"
Exploitanten	"We hebben niets verkeerd gedaan"	Exploitanten	"We spannen ons maximaal in om overlast te voorkomen"

Een voorbeeld van een van de twee longitudinale contextanalyse: casus Coevorden

Vragenlijst omwonenden

De gehanteerde vragenlijst is gebruikt in voorgaand onderzoek naar lokale acceptatie van 19 agrarische biovergisters in Zwitserland gebruikt. Uit dit onderzoek bleek dat de lokale acceptatie relatief hoog was. Met deze vragenlijst worden de ervaren kosten en baten gemeten, het vertrouwen in de exploitant en het verloop van het planningsproces. De vragenlijst is door 61 direct omwonenden (87%) ingevuld.

Soland, M., Steimer, N., & Walter, G. (2013). Local acceptance of existing biogas plants in Switzerland. Energy Policy, 61, 802-810.

Interviews omwonenden

Er zijn 12 aanvullende, semi-structureerde interviews afgenomen.

"Ik vind het een goed initiatief dat er aan het milieu wordt gedacht. Of ik het zo'n goed initiatief vind hier in onze wijk, daar twijfel ik aan. Niet omdat ik er zelf veel overlast van ervaar; ik ruik het alleen wel eens als ik de wijk door loop, maar omdat ik weet dat een kant van de wijk continu overlast ervaart."
Bewoner van de Watersnip1

"Het neemt toch een heel stuk wooncomfort weg. We wonen hier heel mooi, maar we wilden mede door de stankoverlast verhuizen. We kregen het huis gewoon niet verkocht. Lenzen direct alle negatieve berichten. Ze besluiten dan dat ze hier niet willen wonen en ik geef ze groot gelijk."
Bewoner van de Oeverwaluw

"Ik denk dat de nieuwe eigenaar het moeilijk krijgt als het gaat om vertrouwen terug te winnen in deze wijk. De vorige eigenaar heeft voor veel stankoverlast gezorgd. Ik denk dat het vertrouwen er uit is in deze buurt. (...) Door de vorige beheerder ben ik zeker argwanend tegenover de nieuwe beheerder. De nieuwe beheerder is al een aantal keren failliet gegaan en ik ben benieuwd hoe het met de overlast zit als de biovergister weer gaat werken."
Bewoner van de Oeverwaluw

"Er hangen schadelijke gassen in de lucht. Die zijn te ruiken en te merken. Ik ben er ontzettend ziek van geweest. Wat moeten we nu als we doodziek worden door de effecten van dat ding op lange termijn? Niemand zal naar je omkijken, behalve de buurtbewoners, de latgenoten. De gemeente zal het niet serieus nemen, de eigenaar niet, de overheid niet. We kunnen hier niet weg, want niemand wil hier wonen. We verliezen op alle mogelijke vlakken, op gezondheid, op huiswaarde, op ons leven."
Bewoner van de Usvogel

"De gemeente zou meer haar mannetje mogen staan, denk ik. Uit de verhalen die hier rondt gaan, blijkt dat de gemeente klachten niet serieus neemt. Het lijkt alsof de gemeente zich erg onafhankelijk opstelt en er zo weinig mogelijk verantwoordelijkheid wil dragen. Toch ben ik van mening dat het de taak van de gemeente is om de beide partijen dichterbij elkaar te brengen."
Bewoner van de Watersnip

Conclusies and toekomstige ontwikkelingen

(Noord-) Nederland heeft ambitieuze plannen voor het opwekken van biogas. Daarvoor is het belangrijk dat het publieke debat op gang komt. Bovendien dragen meer partijen (deskundigen en de milieubeweging) deel moeten nemen aan het debat. Factoren die bijdragen tot het creëren van draagvlak, waaronder de waargenomen procedurele en distributieve rechtvaardigheid, het geven van hoogwaardige informatie en de rol van stankoverlast, zouden bovendien bij het ontwikkelen van de plannen en het communiceren over de plannen, geadresseerd moeten worden.

Biografie

Dr. C.J. Wiekens
Drs. M. Harmelink
Drs. J. Beeksma
Drs. L.J.M. Heijne
Dr. J.M.E. Klarenbeek
Drs. P. Poelarends